

Jong en veelbelovend naar FIG2002

Linda Carton; promovenda TU Delft, faculteit Techniek Bestuur en Management, sectie Beleidsanalyse

Bastiaan van Loenen: promovendus TU Delft, afdeling Geodesie, sectie Geo-informatie en Grondbeleid

Yvette Pluijmers, PricewaterhouseCoopers USA

Martijn Rijdsdijk, Kadaster

Inleiding

In 2001 besloot de NVG om jonge geodeten te stimuleren naar het FIG congres te gaan. 5000 gulden werd voor dit doel beschikbaar gesteld. Iedereen die jonger was dan 30 jaar en een presentatie mocht geven op het FIG congres kwalificeerde zich voor de 'prijs'. Wij vieren, Linda Carton, Yvette Pluijmers, Martijn Rijdsdijk en Bastiaan van Loenen voldeden aan deze eis en mochten het prijzengeld delen. Als tegenprestatie geven wij in dit artikel de thuisblijvers een blik in de keuken van het FIG 2002 congres.

FIG 2002

Het congres werd aangekondigd als "The International Federation of Surveyors (FIG) XXII International Congress, Washington, D.C. USA, April 2002". Het congres werd georganiseerd in samenwerking met ASPRS (American Society for Photogrammetry & Remote Sensing) en ACSM (American Congress on Surveying and Mapping). In totaal waren 650 papers ingediend, waaronder die van ons, die in meer dan 100 sessies aan bod kwamen. Zo'n 4000 mensen bezochten het congres. De deelnemers waren afkomstig uit 90 landen. Nederland was goed vertegenwoordigd met ongeveer 30 mensen, de meerderheid afkomstig van de universiteit (Delft) en het Kadaster.

De algemene vergadering (bron: www.fig.net)

Wat is het FIG

FIG staat voor "Fédération Internationale des Géomètres". FIG is in 1878 opgericht in Parijs. Het is een internationale federatie van de nationale organisaties, waarin alle *surveying* disciplines vertegenwoordigd worden.

Het doel van FIG is om te verzekeren dat de behoefte van de markt en de disciplines van surveying op elkaar blijven afgestemd, en daarmee ook dat de behoefte van 'de gemeenschap' en de geodeet aan elkaar tegemoet komen. Dit probeert FIG te bereiken door het promoten van het beroepsveld en het aanmoedigen van de ontwikkeling van professionele standaarden. De activiteiten van FIG worden gecoördineerd middels werkplannen. Het huidige werkplan richt zich op de verantwoordelijkheid van de geodeet ten opzichte van economische, technologische en ecologische veranderingen, en de specifieke behoeften van landen 'in economische transitie'. Omdat de markt voor geodetische diensten constant in verandering is, ligt de nadruk van het werkplan op het verstevigen van professionele instituties. Hierbij promoot FIG het ontwikkelen van nieuwe vaardigheden en technieken, en vooral het stimuleren van 'professionele ontwikkeling'. Het inhoudelijke werk van FIG wordt uitgevoerd door 10 commissies:

1. Professional Standards & Practice
2. Professional Education
3. Spatial Information Management
4. Hydrography
5. Positioning and Measurement
6. Engineering Surveys
7. Cadastre & Land Management
8. Spatial Planning & Development
9. Valuation and the Management of Real Estate
10. Construction Economics and Management

Tijdens het congres hebben deze commissies elk een aantal sessies onder hun hoede. Daarnaast houden veel commissies een vergadering tijdens het congres. (Voor meer informatie over FIG zie www.fig.net)

Algemene impressie

Het Marriot Wardham hotel zag er luxe uit. De entree bestond uit een grote ronde koepel met veel goud en vlaggen. De diagonaal georiënteerde plattegrond van het gebouw was voor vele landmeetkundigen wel een bron van desoriëntatie. Velen moesten aan een centraal opgestelde suppoost meer dan eens de weg vragen, een taak waarvoor hij speciaal leek te zijn aangesteld. Zo'n persoonlijke benadering was toch ook wel weer hartelijk op de vroege ochtend. Met een halve liter slappe koffie en een cranberry muffin in de maag bezochten we nog voor de centrale opening een presentatie van Peter van Oosterom en Jantien Stoter, over 3D vastlegging van vastgoed in kadasters. De Delftse GIS-technologen lieten naast sheets met lange regels Oracle-code voorbeelden zien van gebouwen boven de Utrechtse Baan en het station Den Haag Centraal. Amerikaanse collega's gingen geïnteresseerd in op de beschrijving van de Delftse experimenten.

Centrale thema's

Vervolgens begaven we ons naar de plenaire opening. De grote zaal werd voor deze gelegenheid volgezet met zo'n 2500 stoelen. Maar de lange zaal zou tijdens de week nog heel wat keren verbouwd worden voor het banket en voor kleinere bijeenkomsten. Na de FIG hymne opende President Robert Foster het congres. Dat met name *ontwikkelingslanden* grote aandacht kregen tijdens dit congres bleek onder andere uit de eerste plenaire spreekster; dr. Anna Tibaijuka, directeur van UN-HABITAT. Zij sprak over het belang van een goede registratie van de onmiddellijke woonomgeving van alle mensen. Ze stelde daarbij dat in armere landen vaak meer

behoefte is aan simpele en doeltreffende systemen dan aan grootse, complexe high-tech systemen en structuren om iets te bereiken. Iets dat wetenschappers of enthousiaste dienstenverlenende landen nog wel eens willen vergeten, zo wilde ze haar publiek op het hart drukken. Ze sprak haar hoop uit op een vruchtbare samenwerking met de FIG federatie. Tevens noemde ze de World Summit in Zuid-Afrika. Haar boodschap was: Surveying maakt zeker onderdeel uit van duurzame ontwikkeling.

dr. Anna Tibaijuka, directeur van UN-HABITAT (links), Holger Magel van FIG (midden) en Jack Dangermond, directeur van ESRI (rechts) (bron: www.fig.net)

Jack Dangermond, president van ESRI schetste hierna een aantal trends in het licht van de *netwerksamenleving*. Hierbij noemde hij zowel technische systemen zoals internet, maar ook sociale netwerken waarbij mensen niet meer in vaste kaders georganiseerd zijn. In deze wereld zijn geo-informatie en GeoSpatial Data Infrastructuren natuurlijk onmisbaar. Dangermond eindigde hier met de *'empowering'* woorden om nieuwe mensen en sectoren te gaan ontmoeten. In een speciale plenaire sessie werd speciale aandacht besteed aan Spatial Data Infrastructuren. Klaus Barwinski deed daar precies waar Dangermond voor waarschuwde: in herhaling treden en vooral in vage en weinig inspirerende terminologie blijven hangen. In een andere plenaire sessie kon de heer Feder van de Wereldbank ons vertellen waar Land Administration allemaal wel niet goed voor was. Het gebrek aan diepgang in deze 'keynote' speeches vonden wij een groot gemis.

Hierna startten de 'technische sessies' met presentaties in zo'n 15 parallele zalen. Weer moesten velen de weg vragen aan de immer vriendelijke suppoost bij de centrale roltrappen. In de kelder, waar de *exhibition* plaatsvond, werd telkens de gratis (!) lunch uitgedeeld. Hier hadden 125 commerciële organisaties zich opgesteld. De stands gaven het vertrouwde beeld van een Geodesia of GIS-congres in Nederland. Bedrijven als Trimble, Zeiss, Mapinfo, ESRI en Intergraph toonden er hun technisch vernuft. Wat hier in de kelder vooral opvallend was, naast de lunch, waren de vele imaging bedrijven die tegen commerciële tarieven radar- en optische foto's leveren van hun eigen satellieten.

Presentaties

We waren echter niet alleen gekomen om te luisteren en te eten maar vooral ook om te presenteren. Martijn Rijdsdijk beet het spits af op de dinsdag.

Het haalbaarheidsonderzoek als instrument binnen het herverkavelingstraject

Martijn's lezing ging over het nut van het uitvoeren van haalbaarheidsonderzoeken in de voorfase van landinrichtingsprojecten en de activiteiten die voor een dergelijk onderzoek moeten worden uitgevoerd.

Het landelijk gebied is aan allerlei veranderingen onderhevig. Allereerst betreft dit de schaalvergroting van de landbouw. Daarnaast zijn de ontwikkeling van natuur en recreatie, stadsuitbreiding en de bouw van grote infrastructurele werken als de HSL en de Betuwelijn even belangrijk. Ook de steeds hogere rivierstanden kunnen uiteindelijk leiden tot een noodzakelijke herstructurering van het landelijk gebied. Herverkaveling kan behulpzaam zijn om beoogde doelstellingen binnen de hierbij betrokken gebieden te realiseren. De optimale oplossingsrichting die binnen een herverkavelingstraject moet worden gekozen is per project verschillend. Daarom is het voor besluitvormers van belang al in een vroege fase te beschikken over een instrument dat inzicht geeft in de toekomstige situatie. Zo'n instrument is het Haalbaarheidsonderzoek.

Een Haalbaarheidsonderzoek bestaat uit drie onderdelen. De eerste activiteit is het uitvoeren van een Gebruiksinventarisatie. Deze activiteit levert relevante kengetallen op die een eerste indruk moeten geven over de gesteldheid van het onderzochte gebied. Voorbeelden hiervoor zijn de gemiddelde huiskavel- en veldkaveloppervlakte en de wijze van grondgebruik. Een tweede activiteit is het doorrekenen van toedelingen op blokdeelniveau. Hiermee kan een beeld worden verkregen in welke blokdelen zich mogelijke toedelingsknelpunten kunnen voordoen. Tenslotte kan op perceelsniveau een knelpuntenanalyse worden uitgevoerd door binnen deze "probleemgebieden" percelen in te schetsen.

Met het Haalbaarheidsonderzoek kunnen nuttige resultaten worden verkregen. Zo geven de berekende toedelingsvarianten een beeld welke oplossingsrichtingen wel en welke niet gekozen zouden moeten worden. Daarnaast is veel inventarisatiewerk al uitgevoerd. Het uitvoeren van een haalbaarheidsonderzoek lijkt een dure exercitie. Besluitvormers als provincie en landinrichtingscommissies beschikken echter al in een vroege fase over bruikbare beslisinformatie. Daarnaast kunnen de resultaten van het Haalbaarheidsonderzoek gebruikt worden om draagvlak te krijgen bij lokale bewoners en overheden.

Kaartbeelden als discussie instrument

In de sessies van de commissie *Spatial Planning* stond het gebruik van ruimtelijke afwegingsmodellen en het omgaan met interactieve planvorming centraal. Linda's presentatie in deze sessie ging over de rol van kaarten in interactieve beleidsvorming, een promotie-onderzoek aan de faculteit Techniek, Bestuur en Management van de TU Delft. Kaarten hebben verschillende functies tijdens een open planproces. Ze werken als model van de werkelijkheid en

als taal van de ruimtelijk ordenaars. De huidige Nederlandse structuurplannen zijn visualisaties van de trend om ruimtelijk beleid te differentiëren in tijd en ruimte. Voorbeelden van modieuze denkkaders zijn de lagenbenadering uit de 5^e nota RO en het zoneren van milieukwaliteiten (Milieu op z'n Plek). De presentatie werd geïllustreerd met een praktijk casus van een waterkansenkaart. Dit is een beleidsinstrument om water letterlijk 'op de kaart te krijgen' bij de ruimtelijk ordenaars. Paul Lohmann toonde direct de impact van enkele kaarten door verschrikt te melden dat hij wel erg veel blauwe vlekken rond zijn woonplaats zag.

Andere sprekers gingen in op de ontwikkelingen van GIS systemen ter ondersteuning van ruimtelijke planning. Om een voorbeeld te noemen: Harry Greenberg uit Israël toonde de toepassing van een *computerized assessment model* in een stedelijk plangebied. Een mooi GIS-model, maar Harry stuitte op de herkenbare problemen in het koppelen van prioriteiten aan effecten en het omgaan met de kritiek van bewoners. De Deense bijdrage van Metta Krach belichtte, net als de Nederlandse bijdrage, vooral de interactieve, communicatieve kant. Krach legde de vernieuwde Deense ruimtelijke strategievorming uit, met concepten zoals de 'big H', vergelijkbaar met ons Groene Hart. Heeft dat iets te betekenen of zijn het vooral mooie woorden van ruimtelijk beleidsmakers? De inhoud van de papers en presentaties was hiermee niet heel vernieuwend, maar wel een weerspiegeling van de state-of-the-art op het gebied van ruimtelijke ordening.

Illustratie van waterkansenkaart discussies tussen gemeenten en waterschap

Spatial Data Infrastructure: National and Regional Examples

Bastiaan ging in op de ontwikkeling van de national spatial data infrastructuur in Nederland en de factoren die ertoe hebben geleid dat we in Nederland redelijk vergevorderd zijn. Een gedeelde visie, leiderschap, het openstaan voor ontwikkelingen buiten de sector en internationaal, en een 'volwassen' geo-informatie sector hebben er mede toe bijgedragen dat er nu op velerlei gebied naar Nederland wordt gekeken. Men verbaasde zich echter wel dat het met het clearinghouse niet echt wil vlotten. De Zweedse bijdrage gaf een ander beeld van een NSDI: daar wordt zo ongeveer alles binnen één organisatie geregeld (Lantmäteriet). De Amerikaan kon vertellen dat de coördinatie van de US NSDI door de jaren heen veel papier heeft gekost maar dat het doel eigenlijk sinds het begin in 1840 maar weinig is veranderd: het voorkomen van dubbele inwinning van dezelfde gegevens en het bevorderen van de standaardisatie van kaarten (of nu spatial information). Vanwege het uitblijven van een visum om in de Verenigde Staten een presentatie te geven over de Zambiaanse SDI, bleef deze bijdrage beperkt tot een abstract in het abstractenboek.

Spatial Information – Open Access and Cooperation

Yvette mocht tenslotte het spits afbijten in deze druk bezochte sessie. De titel van haar presentatie luidde: "De Economische Voordelen van Vrije Toegankelijkheid van Overheidsinformatie".

Overheden over de gehele wereld zijn de grootste producenten van geografische informatie. Overheidsinformatie is een enorme, maar tot nu toe weinig geëxploiteerd goed, wat een fundamentele bouwsteen voor de nieuwe economie en de informatiemaatschappij zou kunnen en moeten vormen.

Amerikaans federaal overheidsbeleid is erop gericht dat informatie een waardevol nationaal goed is en dat de economische voordelen ervan voor de maatschappij maximaal zijn wanneer overheidsinformatie voor eenieder vrij te verkrijgen is. Overheden van andere landen delen dit perspectief lang niet altijd en menen hun informatie als marktwaar te moeten behandelen.

Argumenten voor vrije toegankelijkheid zijn tot nu toe altijd gericht geweest op het feit dat de belastingbetaler al voor de informatie betaald heeft en daar geen tweede maal voor zou moeten betalen. Dit argument is voor velen overtuigend, maar is helaas niet sterk genoeg om alle overheden ervan te overtuigen kortzichtige pogingen om relatief kleine bedragen te verdienen in te wisselen voor het volgen van een beleid dat economische voordelen maximaliseert, banen creëert, welvaart stimuleert, aanzet tot wetenschappelijk en technologisch onderzoek en daardoor het inkomen voor het land door belastingen op de lange termijn maximaliseert.

Kijkend naar de specifieke economische eigenschappen van geografische informatie en reeds bestaand kwalitatief en kwantitatief onderzoek naar economische voordelen van vrije toegankelijkheid is vrije toegankelijkheid zowel op korte termijn als op lange termijn voordeliger voor burgers, bedrijven en de overheid zelf.

Tevens keek Yvette tijdens haar presentatie naar de bredere beleidsvraag achter vrije toegankelijkheid: de overheid in concurrentie met het bedrijfsleven. Is het juist dat een overheid die zijn bestaansrecht ontleent aan belasting van de burgers concurreert met het bedrijfsleven?

Het onderzoek is verricht in opdracht van de US National Weather Service. Zie:

<http://www.spatial.maine.edu/GovtRecords/> voor paper en uitgebreide samenvatting.

v.l.n.r. Linda Carton, Bastiaan van Loenen en Yvette Pluymers op het FIG congres.

Sociale events

De Nederlandse 'delegatie' organiseerde maandagavond zijn eigen social event met een borrel gesponsord door het Kadaster. De jongeren en ouderen bleken elkaar niet allemaal te kennen, maar faculteit Geodesie bleek wel het gemeenschappelijke 'nest'. Enige zorgen over de faculteit en de Nederlandse geodetische beroepsgroep kwamen dan ook aan de orde. Ook was het leuk om Roland Haarbrink en Yvette Pluijmers te spreken, die nu in Washington wonen. Yvette had zelfs speciaal een dag vrij genomen om op FIG te kunnen presenteren. Verder waren er niet veel sociale events buiten het grote banket. Maar het was dan ook vooral nuttig om nieuwe mensen in de wandelgangen te leren kennen. De gemoedelijke sfeer van Washington, de hitte (30 graden) alsmede de rij voor de koffieverkooppunten droegen hieraan bij.

Aanbevelingen voor XXIII FIG congres

Het volgende FIG congres zal worden gehouden in Munchen (Duitsland) van 27 augustus tot 3 september 2006. Degenen die dan de NVG-FIG prijs ontvangen moeten met veel dingen rekening houden. Bijvoorbeeld dat er veel open deuren op zo'n congres worden ingetrapt: de diepgang van veel presentaties is niet bijzonder. Dit heeft als grote voordeel dat je eigen presentatie helemaal niet onder hoeft te doen voor die van een gerenommeerde wetenschapper. Verder is de dresscode van het FIG congres erg formeel: zonder (mantel)pak val je buiten de boot. En houdt er tenslotte rekening mee dat de meeste deelnemers vaker in de gang te bewonderen zijn dan in de zalen waar de presentaties worden gegeven. Het FIG-congres is dan ook meer een netwerkcongres dan een congres waar wetenschappelijke hoogstandjes te bewonderen zijn. Desalniettemin was het FIG congres voor ons een leerzame, inspirerende en fantastische ervaring. Ook voor jonge geodeten is het een mooie gelegenheid om internationale vakgenoten op te doen of weer te zien. We willen de NVG dan ook bedanken en hopen dat de FIG-NVG prijs ook in de toekomst beschikbaar wordt gesteld.

Literatuur

Linda Carton, 2002, Strengths and Weaknesses of Spatial Language:

Mapping activities as debating instrument in a spatial planning process, FIG XXII International Congress Washington, D.C. USA, April 19-26 2002,

http://www.fig.net/figtree/pub/fig_2002/Ts3-8/TS3_8_carton.pdf

Yvette Pluijmers, 2002, The Economic Impacts of Open Access Policies for Public Sector Spatial Information, FIG XXII International Congress Washington, D.C. USA, April 19-26 2002

http://www.fig.net/figtree/pub/fig_2002/Ts3-6/TS3_6_pluijmers.pdf.

Bastiaan van Loenen and Bas Kok, 2002, Dutch NGII on Course: A practical approach on implementing a vision, FIG XXII International Congress Washington, D.C. USA, April 19-26 2002,

http://www.fig.net/figtree/pub/fig_2002/Ts3-5/TS3_5_vanloenen_kok.pdf

Martijn J. Rijdsdijk, 2002, Application of Innovative Techniques in Multi Purpose Land Development, FIG XXII International Congress Washington, D.C. USA, April 19-26 2002,

http://www.fig.net/figtree/pub/fig_2002/Ts7-5/TS7_5_rijdsdijk.pdf